

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. XXII. Humilitatem medium esse ad interiorem pacem parandam & sine illa eandem nunquam haberi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40093

Hieronymus. S. Paula loquens, ait: Fugiendo gloriam, gloriam merebatur, quae virtuti quasi umbra sequitur, & appetitores sui deserens, appetit contemptores.

Luc. 14. 8. Hoc medium Christus Sernator noster in Euangelio docet, dum modum in loco & accubitu honoratiore obseruandum in congregationibus describit, dum ait: Cum inuitatus fueris ad nuptias, non discumbas in primo loco, ne forte honoratior te sit inuitatus ab illo, & veniens is, qui te & illum vocauit, dicat tibi: Da huic locum: & tunc incipias cum rubore nouissimum locum tenere. Sed cum vocatus fueris, vade, recumbe in nouissimo loco, ut cum venerit, qui te inuitauit, dicat tibi: Amice ascende superius: tunc erit tibi gloria coram simul discumbentibus. Quod idem est, quod S. Spiritus ante

Pro. 25. 6. per Sapientem dixerat: Ne gloriosus appareas coram Rege, & in loco magnorum nesceris: melius est enim, ut dicatur tibi: Adscende huc, quam ut humilius coram Principe. Et parabolam claudit, dicens: Quia omnis, qui se exaltat, humiliabitur, & qui se humiliat, exaltabitur. Nonne aduertis, non tantum apud Deum, sed & homines humilem, qui infimum & abiectum locum eligit, magnifici & extolli, & superbum, qui primum locum, & optimos honoratioresque accubitus appetit & desiderat, contemni & paruifieri. Exclamat

Aug. ser. 12. in eremo. & dicit S. Augustinus: O sancta humilitas, quam dissimilis es superbia! Ipsa superbia, Fratres mei, Luciferum de caelo deiecit, sed humilitas Filium Dei incarnauit: ipsa superbia Adam de paradiso expulit, sed humilitas Latronem in paradysum introduxit: superbia Gigantum linguas diuisit & confudit, sed humilitas cunctas congregauit dispersas: superbia Nabuchodonosor in bestiam transmouit: sed humilitas Ioseph Principem Israel constituit: superbia Pharaonem demersit, sed humilitas Moysen exaltauit.

CAPVT XXII.

Humilitatem medium esse ad inte-

riorem animae pacem parandam, & sine illa eandem nunquam haberi.

DISCITE à me, quia mitis sum & humilis corde, & inuenietis requiem animabus vestris. Vna præcipuarum & efficacissimarum rationum, quæ inuenitur, est, ut animum sumamus ad honores & mundi existimationem contemnendam, & humilitatem colendam; hæc est, quam Christus his verbis proponit, hoc vnicum esse medium, ad interiorum animæ pacem & quietem parandam: quod tam à spiritualibus expetitur, & à S. Apostolo Paulo inter S. Spiritus fructus positum: Fructus autem spiritus pax. Vt autem ex actius pax & quies, qua humilis fruunt, cognoscatur, consultum fuerit indiget inquietem & turbationem, qua superbi cor exagitur: cōtrarium enim per contrarium melius noscitur. Plena est facta Scriptura sententiarum, impijs pacem non esse: Non est pax impijs, dicit Dominus. Pax, pax, & non erat pax. Contritus & inlicitas in viis eorum, & viam pacis nongouerunt. Nesciunt, quid sit pacem habere, & quamuis exterius rideantur habere, non tamen vera illa pax est, nam in corde bellum habent, quod propria ipsis infert conscientia. Ecce impia amaritudo mea amarissima. Impij semper in amaritudine viuunt, sed singulariter superbi semper in quietem & turbationem habent. Ratio huius ex S. Augustino colligi potest, qui dicit, ex superbia nascitur inuidiam, ut legitimam eius filiam sine qua mala filia nunquam esse potest. Quibus duobus malis, hoc est, superbia & inuidia Diabolus Diabolus est. Vnde intelligere datur, quid in homine multum hæc duo operentur, cum sufficiat, ut Diabolus Diabolus faciant. Nam qui vna ex parte superbia repletus, & nihil ipsi cordi, quam honor & existimatio, & videt omnia illi ad votum non cadere, & altera ex parte etiam inuidia plenius est, quod superbia filia & inuidia comes

fit, dum aduertet alios honorari, existimari, & sibi praeferi, certum est illum felle & amaritudine plenissimum fore, & animo esse inquieto & turbato, nisi enim tam dolet superbus, nec tam cor vulnerat, quam si quid horum aduertat.

Graphice nobis id depingit sacra Scriptura in superbo illo Amman: Magnificabat abs Rege Assuero, & pluris, quam omnes alij Principes & regni magnates: & opibus affluens & temporalibus bonis, & ab omnibus honorabatur & extollabatur, sic ut nihil illi amplius exoptandum videretur. Et tamen tam turbabatur, quod vnus homo, & quidem plebeius, qui erat Mardocheus, qui sedebat in porta palatii regij illum vilipenderet, nec illi aperiret caput, nec assurgeret, nec se loco moueret, dum transiret, praedolore & turbatione, quam hic sentiebat. Idque ipse confessus est, de hoc querelas apud amicos & vxorem deponens, & declarans fortunam & potentiam suam:

Et cum hac omnia habeam, nihil me habere puto, quamdiu videro Mardocheum Iudaeum sedere ante fores regias. Ecce quanta sit iniquitas superbi, & quantae vindictae & tempestates, quae in eius corde insurgunt. Impij autem quasi mare feruens, quod quis scire non potest. Tantaque fuit rabies & furor, qui eam ob causam mentem inuasit, ut parui faceret manus in hunc solum iniicere, nisi sciens illum Iudaeum esse, diplomata abs Rege Assuero obtineret, ad omnes Iudaeos, qui in regnis erant, perdendos & occidendos. Et Mardocheo altissimam trabem paraauerat domi suae, ut ex illa suspenderetur; quamuis aliter, ac rebatur, res ceciderit, & Iudaei sententiam in se latam contra inimicos exequerentur, & Amman eo ipso ex patibulo affixus, quod Mardocheo paraauerat. Ante tamen bona ipsi contigit mortificatio; dum enim in hoc totus erat, ut se vlcisceretur, & summo mane ad regiam iuisset, ut a Rege licentiam idem exequendi peteret; eandem noctem contigerat Regem in-

Rodriguez exercit. pars 2.

mnem egisse, iusseratque ideo annales adferri, & legi sibi, & dum peruentum esset ad id, quod Mardocheus Regi exhibuerat, seruitium, proditionem in ipsum a duobus eunuchis machinatum manifestando, quaesuit, quid mercedis & praemij Mardocheus pro hoc seruitio & magna fidelitate tulisset? responsum fuit: nihil. Hinc Rex ait: Quis esset? num aliquis in regiam venisset? respondet: Amman in atrio est. Iubet Rex intrare. Intrat & rogat Rex: quid faciendum viro, quem Rex cupit honorare? Amman credens se esse, quem Rex vellet honorare, respondit: Homo, quem Rex voluerit honorare, regijs vestibus induatur, & ipsi Regis equo imponatur cum regio diademate in capite, & praecipuus Regis Magnatum praecedat, & equum freno ducat, & in plateis praedicet: Sic honorabitur, quem Rex voluerit honorare. Dixit Rex: vade ad Mardocheum, qui ad fores palatii est, & fac illi, quod dixisti, & caue, ne quid omittas.

Quid non doloris superbum & turbatum illud cor sentiebat? nihilominus faciendum erat, & plene exequendum, quidquid Rex iusserat, puto maiorem illi mortificationem excogitari non posse, postquam statim suspensus est patibulo, quod Mardocheo aprauerat: haec merces, quam mundus solitus suis dare. Vnde, quaeso, illi hoc malum ortum? quod alter illi caput non aperiret, nec assurgeret, dum transiret.

*Minima res
superbum
affligit.*

Vna similitum nugarum sufficit, ad superbis inquietem & turbationem adferendam, & ut semper animo sint amaro, & dolore repleto. Idque & hodie in mundanis videre est, idque tanto plus, quanto sublimiore loco positi sunt. Omnia haec puncta ipsis punctiones sunt, quae pungunt & perfodiunt eorum corda, ut ipsis nihil grauius nec laethalius esse videatur. Et nunquam superbis quid horum deest, quantumlibet extollantur & habeant, ideoque felle vsque amariora corda habent, & in perpetua versantur

P   tut

tur inquiete & turbatione. Idemque in Religione eueniet, si quis superbus sit, si alijs postponatur, & cur talis ad tale vel tale negotium electus sit, & illius nulla sit habita ratio, & hæc & huiusmodi tantam ipsi parient inquietem, quantam in mundano honorum puncta est ambitio.

*Melancholia
sape superbia
humor & spiri-
tualis ægri-
tudo.*

Tract. 6. c. 4.

Ex hoc & aliud erui poterit, quod sapius re ipsa experimur: quod quamuis morbus inueniatur melancholiæ, & licet sit aliquis melancholicus & tristis, tamen non est melancholiæ vel bilis humor, nec corporea infirmitas, sed superbiæ humor & spiritualis ægritudo. Tristis & melancholicus es, eo quod postpositus & nulla tui habita ratio sit. Tristis & melancholicus es, quod inde honorem non sit adeptus, unde sperabas adipisci, sed potius videris ruborem & pudorem nactus. Non tam feliciter successit, ut oprabat, concio, nec argumentum, nec conclusiones, potius honore, & exultatione videris excidisse, ideo tristis & melancholicus appares: & dum quid horum publice faciendum, timor, ne aliter forsitan cadat, quam speras, & ne pro honore parando eundem amittas, te anxium & tristem reddit. Hæc sunt, quæ superbum tristem & melancholicum faciunt.

Humilis honorem non querit.

Humilis vero corde cui curæ non est honor & exultatio, & in infimo loco contentus est, omnibus his anxietatibus & turbationibus immunis est, & summa pace fruitur, secundum prædicta Christi verba, a quo Sanctus illa mutatus est, dum ait: Si pax in mundo sit, humilis corde illam possidet.

Th. à Kemp.

Ideoque quamuis alio medio spiritus aut perfectionis, sed solum commodi nostri, & pacis & interioris quietis causa fieret, profecto humilitati nobis studendum foret, hoc enim viuere est, alterum vero viuendo mori.

Sanctus Augustinus *lib. 6. confess. cap. 106.* ad propositum refert de se, quod Dominus ostenderit illi cœcitatem & mis-

eriam, in qua tunc erat. Dum (inquit) valde essem occupatus in oratione quadam, quæ Imperatori reddenda est, & in ea referendæ eius laudes, quæ plerique falsæ erant, & ipse ob illas laudandus ab illis, qui eas huiusmodi esse sciebant, ut vanitas & stultitia mundi videatur, dumque ego ob hoc multa essem in solitudine, cogitatione & imaginatione, quam id mihi ratione succederet, febri consumentium cogitationum correptus, contigit me per plateam quandam Mediolani euntem pauperem mendicum videre, qui postquam ederat & biberat, iudebat & oblectabatur, & hilaris eras, quem videns suspiravi, & dixi amicis præsentibus: Multa miseratione digna in nostra stultitia esse, nam in omnibus nostris laboribus, ut erant illi, quibus tunc temporis occupabamur, portantes nostræ infelicitatis onus, & cupiditatis stimulis vulnerati, & onerati adductes, non quærebamus, nec curabamus aliud, quam allequi securam lætitiæ, in quo nos pauper ille anteibat, ad quam fortasse nunquam perueniremus. Quod enim ille exigua elemosyna erat allequutus, id ego tantis laboribus & incommoditatibus parare conabar, volo dicere felicitatis temporalis lætitiæ.

Verum quidem est (dicit sanctus Augustinus) pauperem illum veram lætitiæ non habuisse, sed ego ambitione mea falsiorem illa quærebam, & ille lætabatur tamen, & ego tristabar, ille securus erat, ego vero in timore & anxietate. Et si quis quæsiuisset, quid mallet, an tristem, an vero lætum esse respondissem, me malle lætari, & si rursus quæsiuisset, an mallet talis esse, qualis mendicus, an qualis ego eram; tunc elegissem esse, qui eram tam laboribus & incommoditatibus repletus. Et dicit nullam habuisse causam, ut me pauperi antefeream, eo quod illo sapientior sim, quod hoc mihi non faceret satis, quod scientia mea solum studebam hominibus satisfacere, non ut eos docerem. *sed*

sed placerem. Ille procul dubio (ait) me fortunatior erat non solum quod ille hilaris, ego sollicitus eram, quod mihi maximo erat dolori; verum etiam quod ille bonis medijs vinum parauerat, ego vero mentiendo vendebam vanam gloriam.

CAPVT XXIII.

De alio efficaciorum mediourum genere, ad humilitatem parandam, quod est eiusdem exercitio.

De primo mediourum genere diximus, quæ solent assignari ad virtutem parandam; quæ sunt tam diuinæ quam humanæ rationes & considerationes. Verum tam ad vitium illud superbæ propendemus, quod in cordibus nostris radices egerit illud serpentis: *Eritis sicut* *Dij*: ex primorum parentum genio, vt quantæcunq; considerationes assignentur, non tamen sufficiant, vt è nobis propullent hocce fumos existimationis & honoris. Viderur nobis hic accidere, quod ijs, qui timore capti sunt, quibus quantæcunq; rationes adfers, quibus illis persuadere conaris, nihil esse, quod timeandum sit; respondent: fac le intelligo vera esse, quæ dicis, & vellem, tamen ipse mihi persuadere non possum, metuendum nil esse. Eodem modo & aliqui dicunt: Scio omnes has rationes, à te propositas, de hominum opinione & existimatione veras esse, & ostendere nihil aliud nisi quid venti & vanitatis esse; tamen adduci non possum, quin illa magni faciam. Vellem quidem, tamen videntur hæc etiam me nolentem ad se trahere, & perturbare. Vt ergo rationes & considerationes non sufficiunt, vt timido eximatur metus, nisi simul illi adferamus remedia facti, dicentes, vt ad sit & tangat illa, quæ illi phantasmata & terribilissima videntur, & vt nocte accedat loca tenebrosa & solitaria, vt re ipsa probet & videat nihil esse, sed omnia fuisse imagina-

tionem & apprehensionem, & sic omnem timorem excutiat & perdat. Sic etiam vt perdatur opinio & mundi existimatio, & illa contemnatur; dicunt Sancti, orationes & considerationes non sufficere, sed necessarium esse operum medium, & humilitatis exercitium, idq; præcipuum & efficacissimum esse remedium, quod nostra parte adferri possit, ad virtutem hanc sibi parandam.

S. Basilius dicit: Vt artes & scientiæ exercitio parantur; sic & virtutes morales. Vt quis bonus sit musicus, aut operarius mechanicus, vel Rhetor, vel Philosophus; necesse vt se in ijsdem exercent, hacque ratione talis euadet. Similiter ad humilitatis, aliarumque virtutum moralium habitum acquirendum, necesse nos earum acibus exerceri, sicque illas parabimus. Et si quis dixerit, ad possessiones & affectiones animæ componendas & moderandas, & virtutes allequendas sufficere rationes & considerationes, monita & documenta S. Scripturæ & Sanctorum; illum falli, dicit S. Basilius: *Is similitur facit vt si quis disceret adificare, nec vnquam tamen adificaret, & excudere, quæ didicisset, ea in actum nunquam educeret, sed contentus esset audire artis documenta & monita; certum est huiusmodi nunquam fabrum fore. Simili modo nec humilitatem, nec alias virtutes allequetur, qui se in ijsdem non exercuerit. Ad cuius confirmationem adferunt illud Apostoli sancti Pauli: Non enim auditores* *Legis iusti sunt apud Deum, sed factores Legis iustificabuntur.* Ad hoc non sufficit multas rationes & documenta audire, sed necesse opere complere, & plus hic vitium habet praxis & exercitium, quam omnis Theoria, quæ excogitari potest. Et licet verum sit, omnem virtutem & bonum Dei manu prouenire, & vires nostras ad hoc non esse pares; tamen idem Dominus nobis ea sic vult largiri, vt nos operando cum eius gratia concurramus.

Sanctus Augustinus in illa Christi verba: *Si ergo ego laui pedes vestros Dominus*

Basil. in reg. fusum dispns.

7. didicisset, ea in actum nunquam educeret, sed contentus esset audire artis documenta & monita; certum est huiusmodi nunquam fabrum fore. Simili modo nec humilitatem, nec alias virtutes allequetur, qui se in ijsdem non exercuerit. Ad cuius confirmationem adferunt illud Apostoli sancti Pauli: Non enim auditores

Rom. 2. 13. Exeritatio ipsa Theoria in omnibus artibus utilior.

Aug. tr. 58. super Ioan. Ioan. 13. 14.